

Notat om de positive effekter af skovrejsningsprojektet Gulddysse Skov

Naturstyrelsen, vandværkerne omkring Gulddysse Skov samt Roskilde Kommune har indgået aftalen "Samarbejdsaftale mellem Roskilde Kommune, Miljøministeriet v/Naturstyrelsen og vandværkerne omkring Gulddysse Skov om videreudvikling af skov- og naturområdet "Gulddysse Skov" imellem Jyllinge og Gundsømagle."

Samarbejdsaftalen beskriver de positive effekter af skovrejsningen for grundvandet. I forbindelse med udarbejdelsen af aftalen har Naturstyrelsen og Roskilde Kommune lavet en fælles beskrivelse af de positive effekter af skovrejsningsprojektet for:

1. Friluftsliv og sundhed
2. Biodiversitet og vandmiljø.
3. CO₂-binding, klimatilpasning og træproduktion.

1. Friluftsliv og sundhed

I nærheden af byerne bidrager nye skove betydeligt til befolkningens velvære og sundhed. Undersøgelser viser, at jo tættere folk bor på et grønt område jo oftere besøger de det. Desuden reducerer besøg i grønne områder stress og fremmer børns motoriske udvikling og koncentrationsevner.

Omkring Jyllinge og Gundsømagle er der flere grønne områder (Værebros Ådal, Hove Å-dal og Roskilde Fjord). Videreudvikling og afrunding af Gulddysse Skov vil binde de eksisterende grønne områder sammen og give Jyllinge (ca. 10.000 indb.) og Gundsømagle (ca. 2.400 indb.) mere bynær natur. Endvidere ligger Gulddysse Skov i nærområdet til Ølstykke-Stenløse (ca. 21.000 indbyggere) i Egedal Kommune

Videreudvikling og afrunding af Gulddysse Skov vil give et betydeligt løft i den "grønne profil" for hele den nordlige del af Roskilde Kommune, og være et væsentligt skridt hen imod etableringen af et sammenhængende naturområde i den nordlige del af Roskilde Kommune, som er en af indsatserne i Grøn Blå Strategi for Roskilde Kommune. Perspektivet er således, at Gulddysse Skov skal indgå i et sammenhængende naturområde, der vil være attraktivt som udflugtsmål for borgere i Roskilde og det øvrige hovedstadsområde, samt for turister.

Værdisætningen af et naturområdes rekreative og sundhedsmæssige værdi er meget vanskeligt, og vil i øvrigt også ændre sig med tiden – en ældre skov er oftest mere attraktiv end en ny skov - ligesom diverse nye anlæg kan gøre området mere eller mindre attraktivt. F.eks. vil en ny skovlegeplads gøre området mere attraktivt, mens en ny omfartsvej tæt på skoven vil gøre den mindre attraktiv. En indikator på den øgede rekreative værdi af skoven har forskerne dog kunnet påvise meget konkret, nemlig effekten på huspriserne i nærheden. Huse der ligger indenfor 300 meter fra den nye skov vil typisk stige 5-25 % i værdi i forhold til tilsvarende huse, der ligger i større afstand af skoven.

2. Biodiversitet og vandmiljø.

Områderne omkring Gulddysse Skov som indgår i projektområdet, er i dag primært marker, råstofområder og juletræsplantage. Markerne der indgår i omdrift pløjes, gødskes og sprøjtes med

pesticider hvert år. Dette vil ophøre, og det vil i sig selv betyde en stor stigning i biodiversiteten på størstedelen af arealet. Egentlig skov-biodiversitet som i en gammel løvskov, tager dog lang tid skabe. Tidligere råstofgrave, som får lov at udvikle sig som naturområder, har et stort potentiale for at skabe og bevare god natur.

Skovfaunaen vil indvandre relativt hurtigt. Råvildt, egern, grævling og mange skov-insekter vil ret hurtigt sprede sig til området fra nærliggende mindre skove og levende hegn. De findes måske allerede i området, men vil nu stige i antal. Agerlandets karakter-arter som harer, agerhøns og fasan vil omvendt falde markant i antal i takt med, at skoven gror op. De første år efter tilplantning kan der dog ske en stor stigning i antallet af harer, hvilket kan være til skade for skoven, da de gerne æder små træer.

Skovfloraen er oftest meget lang tid om at indfinde sig. Der vil sandsynligvis gå årtier før f.eks. anemoner indfinder sig. Ligesom svampe tilknyttet gammel skov naturligvis også vil være lang tid om at dukke op.

Drænsystemet på de nuværende marker vil bryde sammen i takt med, at træernes rødder gror. Drænsystemets sammenbrud vil betyde, at skoven i vinterhalvåret får karakter af en "våd badesvamp", hvor overskudsnedbøren relativt langsomt siver ud, modsat en drænet mark, hvor overskudsnedbøren hurtigt ledes til vandløbet. Ny skov kan altså medvirke til at begrænse risikoen for "flash-floodings" samt medvirke til, at vandføringen i et vandløb udjævnes over sæsonen.

Projektområdet ligger i Værebros Ås opland. Værebros Å er med i "Vandplan 2010-2015. Isefjord og Roskilde Fjord" er målsat som i "god økologisk tilstand" hvilket betyder, at der kun må være mindre afvigelser fra uforstyrret tilstand. Værebros Å munder ud i Roskilde Fjord, som er Natura2000 område med international betydning for fuglelivet. Ophør af gødskning og brug af pesticider vil have en positiv betydning for vandkvaliteten i Værebros Å og dermed i Roskilde Fjord.

3. CO₂-binding, klimatilpasning og træproduktion.

Ny skov i Danmark vil de første ca. 100 år – indtil skoven bliver "moden" – binde ca. 10 tons CO₂/ha/år. Det svarer nogenlunde til en danskers årlige udledning af CO₂. I øjeblikket kan den CO₂-bindende effekt af skovrejsning i Danmark ikke omsættes og handles som CO₂-kreditter på det internationale marked. På nationalt niveau indregnes skovrejsningens CO₂-bindende effekt i den opgørelse over ændringer i den samlede CO₂-udledning fra arealanvendelse i Danmark, som Danmark indberetter til FN's klimapanel.

Skovrejsning er et meget positivt tiltag ift. nedbringelse af CO₂-indholdet i atmosfæren. Faktisk er skovrejsning et af de eneste tiltag, der diskuteres internationalt, som aktivt absorberer CO₂ fra atmosfæren. De fleste andre tiltag omhandler reduktion af eksisterende udledninger. Ikke desto mindre er det altså indtil videre ikke muligt at få en direkte økonomisk aflønning heraf.

Jf. det tidligere nævnte omkring vandmiljø, så vil ny skov kunne medvirke til at forhindre oversvømmelser f.eks. i forbindelse med skybrud, som der forventes at komme flere af i fremtiden pga. ændringer i klimaet. Konkret er der identificeret områder i den nordlige del af Jyllinge, som er i risiko for oversvømmelser i forbindelse med skybrud. I kommunens Klimatilpasningsstrategi er peget på, at afvandingssystemet og kloaknettet bør indrettes så muligheden for at aflede skybrudsnedbør til nærliggende grønne områder kan ske; konkret skal man dog i Gulddysse Skov sikre sig, at det ikke kan resultere i, at grundvandet kan blive forurennet.

En løvskov i Danmark, der etableres på bar mark vil i løbet af 100 år oftest blive 20-35 meter høj (afhængig af jordens kvalitet og træart). Lades den urørt vil der ophobes op til 1000 m³ levende træ over jorden (afhængigt af bonitet og træart). I alt vil der være op til ca. 1000 tons CO₂ pr. ha

bundet i denne skov både i levende træ over og under jorden, samt i døde grene og blade på og i jorden. Efter ca. 100 år ophobes ikke længere yderligere levende vedmasse og CO₂ i den urørte skov, fordi det nye træ, som dannes ved fotosyntese, opvejes af træer, der dør og går i forrådnelse.

En urørt løvskov, som beskrevet ovenfor, vil virke meget mørk og tæt med ca. 1000 træer pr. ha efter 100 år fra anlæg. I en nærliggende bevoksning af samme alder og træart, der ikke har været urørt, men været i almindelig skovdrift, vil der kun stå ca. 100 træer pr. ha. De vil til gengæld være dobbelt så tykke som træerne i den urørte skov, men der vil kun være ca. den halve mængde levende træ over jorden, altså ca. 500 m³. Ligeledes vil der kun være bundet det halve CO₂. Træproduktionen og CO₂-bindingen har dog været stort set den samme i de to bevoksninger. I denne er blot fældet ca. 500 m³. træ pr. ha ved hugstindgreb ca. hvert femte år fra 15 års alderen. Træet er blevet brugt til brænde, flis, møbler, gulve o.lign.

Danmark forbruger ca. 8 mio. m³ træ årligt, men Danmarks skove producerer kun ca. 2½ mio. m³ træ. Danmarks forbrug forventes at stige yderligere de kommende årtier i takt med, at fossile energikilder som kul, olie og gas skal erstattes af bl.a. træ. Størstedelen af det ekstra træ-forbrug vil skulle skaffes ved import.

Salg af træ er sandsynligvis den væsentligste kommende driftsindtægt fra Gulddysse Skov. Hertil vil komme mindre indtægter i form af leje af græsarealer til græsning, bistader, jagt o.lign. På sigt kan betaling for CO₂-binding måske blive en væsentlig drifts-indtægt, men det er som sagt ikke en mulighed for nærværende. Salg af træ vil fra 20-30 årsalderen sandsynligvis nogenlunde kunne opveje udgifterne ved drift af skoven, og i de ældre aldersklasser er der et mindre overskud, som forhåbentlig kan fastholdes i århundreder ved "naturnær skovdrift". De første 0-20 år fra anlæg er skoven dog driftsmæssigt en underskudsforretning.